

**Interreg
Danube Region**

Co-funded by
the European Union

Pályaorientáció a lemorzsolódással veszélyeztetett célcsoport kapcsán

TESLA I. workshop

Tartalom

1	Felvezető előadás	2
2	Workshop	2

Pályaorientáció a lemorzsolódással veszélyeztetett célcsoport kapcsán

A TESLA projekt keretében megrendezett I. Nemzetközi Workshop a Kárpát-medencei Tehetségnap nemzetközi konferenciájának részeként került megrendezésre 2025. március 29-én Budapesten, a Szent Margit Gimnáziumban. A workshop célja a középiskolai lemorzsolódás mérséklése volt, ennek keretében különböző tematikus csoportokban dolgoztak a résztvevők. Az egyik ilyen csoport a pályaorientáció kérdéskörére koncentrált.

- Szakmai moderátor: Dr. Suhajda Csilla (MATE)
- Moderátor: Brunner Zsanett (Ex Ante)

Felvezető előadás

A workshop keretében először egy megalapozó előadás hangzott el Dr. Suhajda Csilla által, amely bemutatta a pályaorientáció fontosságát, valamint a helyi közösségek és intézmények ebben betöltött szerepét.

A prezentáció rávilágított arra, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok számára a pályaválasztás nem csupán egyéni döntés, hanem egy komplex folyamat, amelyet számos külső tényező befolyásol. Kiemelte, hogy a társadalmi-gazdasági háttér, a szülői támogatás, az oktatási rendszer rugalmassága és a munkaerőpiaci lehetőségek mind meghatározzák a fiatalok jövőképét és lehetőségeit. Az előadás hangsúlyozta, hogy a közösségi alapú megközelítés, amelyben helyi vállalkozások, mentorok és civil szervezetek is aktívan részt vesznek, nagyobb hatékonyságot eredményezhet a fiatalok pályaorientációjában. Emellett szó esett a korszerű módszerek, például a digitális mentorprogramok és a gyakorlati tapasztalatokon alapuló oktatás szerepéről is.

Workshop

Felütő kérdés: „Milyen feltételek és eszközök szükségesek ahhoz, hogy a helyi közösségek relevánsabb szerepet tudjanak vállalni a hátrányos helyzetű fiatalok pályaorientációjában?”

Workshop tematikája és eredményei

A workshop interaktív szakaszában a résztvevők közösen dolgoztak azon, hogy azonosítsák a legfontosabb kihívásokat és lehetőségeket, amelyekkel a pályaorientációs programok hatékonyabbá tehetők. Az egyik központi kérdés az volt, hogy milyen feltételek és eszközök szükségesek ahhoz, hogy a helyi közösségek relevánsabb szerepet tudjanak vállalni ebben a

folyamatban. Az interaktív munkafolyamat során a résztvevők ötleteket, tapasztalatokat és javaslatokat osztottak meg, amelyeket strukturált módon rendszereztek.

Az egyik fő megállapítás az volt, hogy a helyi közösségek szerepvállalását erősíteni kell a fiatalok pályorientációjában, azonban ennek több előfeltétele is van. Kiemelték, hogy **az oktatási intézmények, a családok és a helyi munkaerőpiaci szereplők közötti együttműködés elengedhetetlen**. Több résztvevő hangsúlyozta, hogy a közösségi hálók szerepe meghatározó lehet, hiszen a fiatalok számára a **közvetlen példamutatás és a hiteles mentorálás** sok esetben többet jelenthet, mint a hagyományos iskolai pályorientációs tanácsadás.

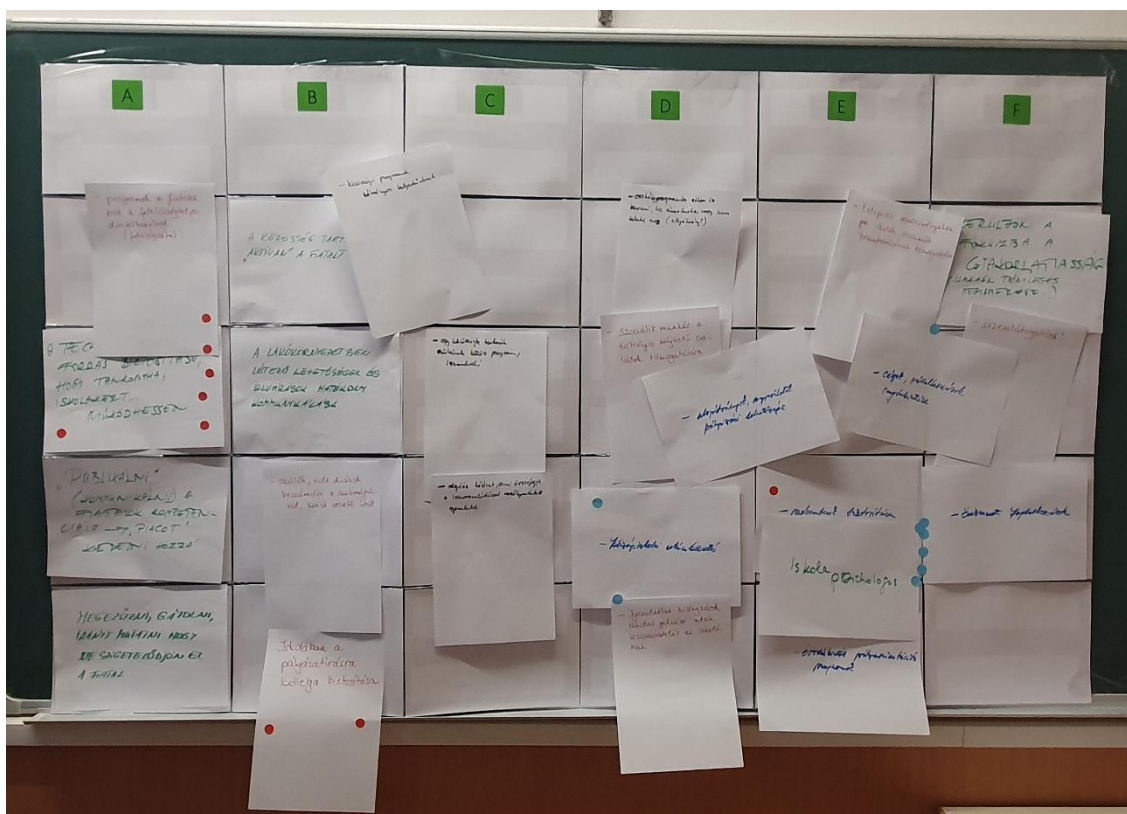
A közösségi szerepvállalás erősítésének egyik kulcseleme **a helyi vállalkozások és munkaadók aktív bevonása** a folyamatba. A résztvevők javasolták, hogy a cégek nyissanak gyakornoki helyeket és mentorprogramokat biztosítsanak a hátrányos helyzetű fiatalok számára, hogy közvetlen tapasztalatokat szerezzenek a munka világáról. Emellett a közösségi terek, például ifjúsági központok vagy művelődési házak bevonása is felmerült, ahol a fiatalok informális módon találkozhatnak inspiráló szakemberekkel és támogatókkal.

A workshop egyik fontos témaköre a családok és a helyi közösségek bevonásának szükségessége volt. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok pályorientációja nem lehet sikeres anélkül, hogy a **családokat és a tágabb közösséget is aktívan bevonnák**. Felmerült a szülők és pedagógusok érzékenyítésének fontossága, amely segíthet abban, hogy támogató környezetet teremtsenek a fiatalok számára.

A módszertani megközelítések között a résztvevők kiemelték az interaktív és gyakorlati tapasztalaton alapuló programok fontosságát. A műhelymunka során olyan konkrét eszközöket is meghatároztak, amelyek segíthetik a pályorientáció hatékonyságát. Ezek közé tartozik például a szakmabemutató rendezvények szervezése, a **helyi szakemberekkel való személyes találkozási lehetőségek**, valamint a digitális platformokon elérhető mentorprogramok.

A résztvevők egyetértettek abban, hogy a pályorientáció nem csupán információátadás, hanem egy sokkal összetettebb, személyre szabott támogatási folyamat, amely önismereti elemeket, gyakorlati tapasztalatszerzési lehetőségeket és közösségi alapú megoldásokat is magában kell, hogy foglaljon.

A résztvevők végül arra a következtetésre jutottak, hogy a helyi közösségek szerepének erősítéséhez hosszú távú, fenntartható programokra van szükség, amelyek figyelembe veszik a helyi adottságokat és a **fiatalok egyéni szükségleteit**. A workshop eredményeként olyan konkrét javaslatok születtek, amelyek elősegíthetik a hátrányos helyzetű fiatalok sikeres pályorientációját, és amelyek a helyi közösségek aktív közreműködésére építenek.

A workshop végeredményét összegző ábra részletesen bemutatja a helyi közösségek szerepvállalásának erősítésére vonatkozó beavatkozásokat és azok erőforrásigényét. Az ábrán különböző színű pöttyök jelölik a beavatkozások finanszírozási és humánerőforrás szükségleteit:

- **Piros pöttyök:** a leginkább forrásigényes beavatkozások.
- **Kék pöttyök:** a leginkább humán erőforrás-igényes beavatkozások.

Az elemzés alapján a következő megállapítások születtek:

Leginkább forrásigényes beavatkozások (piros pöttyök):

1. Technika órákhoz forrás biztosítása, valamint tankönyv, iskolakert stb. működtetése – 4 piros pötty.
2. Programok a fiataloknak a felelősségteljes döntéshozásról (felvilágosítás) – 2 piros pötty.
3. Iskolában a pályázatírásra kolléga biztosítása – 2 piros pötty.
4. Szakemberek biztosítása – 1 piros pötty.

Leginkább humánerőforrás-igényes beavatkozások (kék pöttyök):

1. Iskolapszichológus biztosítása – 6 kék pötty.
2. Programok szervezése cégek és vállalkozások megtekintésére – 1 kék pötty.

3. Középiskolai utánkövetés – 1 kék pötty.
4. Igazolatlan hiányzások iskolai jelzése és visszacsatolás az iskolának – 1 kék pötty.

Egyéb javaslatok a pályaorientáció erősítésére:

- Önismereti foglalkozások biztosítása.
- A gyakorlatiasság előtérbe helyezése, szakmák tényleges megismerése.
- Üzemlátogatások szervezése.
- Alapítványok, egyesületek pályázási lehetőségeinek kihasználása.
- Szociális munkás bevonása a hátrányos helyzetű családok támogatására.
- Osztályprogramokba való bevonás biztosítása hátrányos helyzetű diákok számára alapítványi támogatással.
- Települési rendezvényeken iskolák és szakmák bemutatásának támogatása.
- Pályaorientációs programok indítása már óvodáskortól.
- Régiós hálózat létrehozása a lemorzsolódással veszélyeztetett gyerekek támogatására.
- Közösségi programok szervezése hátrányos helyzetű fiatalok számára.
- A közösség tartsa "aktívan" a fiatait.
- Lakókörnyezetben létező lehetőségek és elvárások hatékony kommunikálása.
- Publikálni és kommunikálni a fiatalok kompetenciáit, valamint piacot keresni hozzá.
- Megelőzni, gátolni és irányt mutatni, hogy a fiatalok ne szigetelődjenek el.
- Szülők és volt diákok beszámolóinak szervezése a szakmájukról és az oda vezető útról.

Az eredmények összességében azt mutatják, hogy a közösségek szerepének erősítéséhez mind pénzügyi, mind humánerőforrás oldalon jelentős befektetés szükséges. A legsikeresebb megoldások azok lehetnek, amelyek egyensúlyban tartják ezeket az igényeket, és fenntartható módon kapcsolják be a helyi szereplőket a hátrányos helyzetű fiatalok pályaorientációs folyamataiba.

A workshopon elhangzott megállapítások és javaslatok fontos alapot biztosítanak a TESLA projekt további lépéseire, és segítenek abban, hogy a program valóban kézzelfogható és hosszú távon is fenntartható megoldásokat nyújtson a lemorzsolódás csökkentésére és a fiatalok sikeres pályaválasztásának elősegítésére.

A dokumentum és a rendezvény a TESLA projekt részeként, az Interreg Duna Régió Program keretében, az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósult meg.